Кузь нэм да бур шуд!

Парма гор

Эжва йывса войтырлӧн газет

Петӧ 1929 восянь Вторник, 2013 вося июль 30 лун 90 (10677)-ӧд №

Озырлӧн - преник да кампет, а гӧльлӧн - коляоз да ли (коми шусьӧг)

ТӦДӦЙ, МЫЙ ВЫЛЬЫС

ТУРУН ЗАПТӦМ ЭШТІС

Вӧльдінысь крестьянин овмӧс кутысь Михаил Николаевич Уляшёвлӧн эштіс турун заптӧм - вӧчис 25 тонна.

Ӧні зорӧдъяссӧ потшӧ. Видзӧ куим мӧскӧс, 8 куканьӧс. Удж кокньӧдӧм могысь нёль во сайын ньӧбис трактор, кольӧм воын - куртан, таво - ытшкан машина. Техникаӧн отсалӧ и сиктсаяслы, кодъяс водзӧссӧ отсасьӧны юрасьны да зӧрӧдасьны.

МЕДЫМ ТЫДАЛІС БУРДЖЫКА

Бурджыка петкӧдлӧм могысь Помӧсдінын да Парчын кыпӧдӧны 40 метра судта телебашняяс.

Во помӧдз татшӧмӧс жӧ вӧчасны и Кулӧмдінын, Зимстанын да Малеын. 70 метра судта башня лоас Мысын.

Локтан воын башняяс сувтӧдасны Дзолльын, Вылыс Вочын да Пузлаын.

НЕМДІНЫН ЛЭПТАСНЫ ШКОЛА

Немдінын 198 велӧдчысь вылӧ выль школа кыпӧдӧм бердӧ босьтчис юркарысь «Северстрой» котыр.

Гӧгӧр потшисны, резьӧдӧны важ подувсӧ. Выль ногӧн кыпӧдасны ӧдйӧ, локтан вося сентябр кежлӧ.

ВӦЧИСНЫ ВА ВИДЗАНІН

Выльгортын вӧчисны ӧзйылӧмъясысь ва видзанін.

Вӧчисны сикт шӧрӧ, школа да клуб костӧ. Гусӧ кодйис Кулӧмдінса ПМК, срубсӧ тшупис, сюйис да тыртіс ас вылӧ уджалысь Алексей Михайлович Холопов. «Помӧсдін» овмӧдчӧминын колӧ нӧшта вӧчны дасысь унджык ва видзанін.

ЗБЫЛЬМӦДАСНЫ ТОМЪЯСЛЫСЬ ВӦЗЙӦМЪЯС

Районса конкурсын вермис томъяслӧн кӧкъямыс бала.

Вӧчасны челядьлы ворсанінъяс, котыртасны лагеръяс, гожся ворсӧмъяс, ышӧдасны томъясӧс бур вӧчӧм вылӧ, велӧдасны гижны балаяс да с.в.

Тимшерсалы, парчсалы да пожӧгсалы вичмис сьӧма отсӧг. Аныбсаяслысь вӧзйӧмъяссӧ тӧдвылӧ босьтіс райадминистрацияысь общественносьткӧд да том йӧзкӧд уджалан юкӧн, вӧльдінсаяслысь да кужсаяслысь - культура да национальнӧй туйвизь юкӧн.Мыссаяс мӧвпъяссӧ пӧртасны олӧмӧ предпринимательяс отсӧгӧн.

Асланым да общ. корреспондентъяс, районлӧн сайт вылысь.

Июль 26 лунӧ Кулӧмдінын кык юкӧнӧн муніс республикаса «Лесоруб-2013» конкурс. Ӧтиас вермасисны вӧр пӧрӧдан техника вылын уджалысь операторъяс, мӧдас - бензопилаӧн пӧрӧдчысьяс. Петкӧдчис 7 предприятиеысь 15 морт. Форвардеръяслӧн операторъяс манипулятор отсӧгӧн вӧчисны чуркаясысь башня, чукӧртісны да тэчисны краскаӧн пасйӧм керъяс. Пилаӧн пӧрӧдчысьяс дасьтісны сійӧс удж кежлӧ да уна ног пилитчисны.

Операторъяслӧн конкурсын вермысьӧн лоис «Монди СЛПК» котырлӧн Вӧльдінса юкӧнысь А.И.Уляшёв, мӧдӧн - «Комилесбизнес» котырысь А.А.Чисталёв, коймӧдӧн - ас вылӧ уджалысь В.В.Белыйлӧн котырысь Н.М.Сенькин, нёльӧдӧн - Сыктывкарса «СевЛесПил» котырысь Е.В.Романов. Пилаӧн пӧрӧдчысьяслӧн конкурсын медводдзаӧн лоис ас вылӧ уджалысь С.В.Мастюгинлӧн котырысь П.А.Паршуков, мӧдӧн - Р.В.Третьяковлӧн котырысь М.А.Попов, коймӧдӧн - ас вылӧ уджалысь А.В.Третьяковлӧн котырысь В.И.Игнатов. Вермысьяслы вичмисны дипломъяс, медальяс да сьӧма козинъяс.

Алексей КОРЕЦКИЙ.

Районса сайтлӧн снимок вылын: форвардервывса медбур операторъяс.

МЕДЫМ БУРМИС ВЕЛӦДӦМ

Велӧдан юкӧнын пыдди пуктана уджалысьяс, дона бать-мам!

Сыкӧд йитӧдын, мый кыптӧ уна юалӧм, ме шуи шыӧдчыны Тіян дорӧ, медым Ті весиг эн мунӧй воча, а гӧгӧрвоинныд сійӧ сьӧкыда сетчысь кывкӧртӧдъяссӧ, кодъясӧс вӧчам ӧні. Ме сёрнита велӧдан юкӧнын ӧткымын юридическӧй лицоясӧс ӧтувтӧм йылысь, сэтшӧмъясӧс, кыдзи Лӧгинъягса начальнӧй школа-сад да Зимстанса шӧр общеобразовательнӧй школа, Вочса начальнӧй да Вочса шӧр школаяс, Паспомса начальнӧй да Кулӧмдінса шӧр школаяс.

Ті ставныд казялінныд, мый бӧрья воясын миян республикаса велӧдан юкӧнын лоисны тӧдчана вежсьӧмъяс. Выльысь босьтчисны лэптыны школаяс да челядьлы садъяс. Выльмӧдсьӧ велӧдчанінъяслӧн материально-техническӧй подув. Российскӧй Федерацияса президентлӧн указъяс серти содӧ велӧдысьяслӧн уджд он.

Бурланьӧ татшӧм вежсьӧмъяс мунӧны и районын. «Велӧдӧм» юкӧнлӧн бюджет 2010 вося 377,3 миллион шайтсянь таво содіс 575,5 миллион шайтӧдз. 2011-ӧд восянь бӧрья дас воӧн медводдзаысь пансис капитальнӧя стрӧитчӧм. 2011-ӧд воын кутіс уджавны школа Ягкӧджын. Талун ӧтпырйӧ вӧчӧны велӧдан куим учреждение Кулӧмдінын, Мысын, Немдінын. Ёна содіс велӧданінъясӧс дзоньталӧм вылӧ веськӧдан сьӧм - 2010 вося 3 миллион шайтсянь тавося 20 миллион шайтӧдз. Тайӧ воясын бӧрйӧмӧн вужвыйӧныс дзоньталӧма 31 велӧданін, билы паныд сулалӧм могысь вӧчасисны дзик быдлаын. Ми вермим Тіянкӧд ӧтвылысь вӧчны ассьыным челядьнымӧс велӧдӧм лӧсяланаджыкӧн, сьӧлӧм вылӧ воанаджыкӧн, майшасьтӧмджыкӧн.

Эз инмы районлы и учреждениеясӧс лёкӧн кывсьысь «оптимизируйтӧм» да «реструктуризируйтӧм». Тайӧ кык воӧн ми ӧтувтім сӧмын кык школа - Дзолльысь этша челядя начальнӧй школаӧс ӧтувтім Зимстанса шӧр школа дорӧ.

Но районын велӧдӧм оз вермы овны важ моз, сійӧ вежсьӧмъясысь бокын, кодъяс мунӧны республикаын. Сы вылӧ видзӧдтӧг, мый велӧдан юкӧнлы вичмӧдӧны уна, медся тӧдчана лыдпасъяс абу ёна бурӧсь. Бӧръя кык воӧн Коми республика пасьта миян медся омӧльӧсь лыдпасъяс ӧтувъя государственнӧй экзамен сдайтӧмӧн, и аскиаыс абу мича. Меным сьӧкыд висьтавны, но 2013 воын быд витӧд велӧдчысь петіс школаысь справкаӧн.

Билы паныд сулалӧм могысь уджъяс вӧчӧм, санитарнӧй законодательстволысь корӧмъяссӧ олӧмӧ пӧртӧм, дзоньтасян уджъяс вылӧ весиг быд во сьӧм торйӧдӧмӧн, ми ог вермӧй пӧртны олӧмӧ 100 процент вылӧ сійӧс, мый тшӧктӧны видзӧдысь органъяс. Медся уна велӧданін, кодъясӧс колӧ вужвыйӧныс дзоньтавны, буретш миян районын. Ми талун ог ёнмӧдӧй велӧданінъяслысь подувсӧ, а «кыскалам» сьӧм дзикӧдз важмӧм велӧданінъяс вылӧ, медым дӧмлыны розьяс. И тайӧ сы пыдди, мед сьӧм муніс выль оборудование, мебель ньӧбӧм вылӧ, вӧчны ӧнія кадлы лӧсялан велӧдан жыръяс. Тайӧ ставыс сьӧктӧдӧ школаясысь ыджыд вежӧра челядьӧс, водзӧ велӧдчыны вермысьясӧс, аскиа лунсӧ аддзысьясӧс лэдзӧм.

Ӧнія велӧданінъяслысь кутчысянногсӧ, кыв шутӧг, колӧ, сійӧ либӧ мӧдтор урчитӧмӧн, вежны. Районса велӧдан юкӧнын талун 74 юридическӧй лицо. Та мындаыс абу сиктса ни ӧти муниципалитетын. Пример вылӧ, Сыктывсаын - 31, Лузабердсаын - 46, Емдінсаын - 35. Та вӧсна и воӧма кывкӧртӧдӧ ӧтувтны ӧткымын юридическӧй лицоӧс, а видзтӧм сьӧм веськӧдны школалысь инфраструктура сӧвмӧдӧм, велӧданінъяслысь материально-техническӧй подув бурмӧдӧм, велӧдысьяслысь уджд он содтӧм вылӧ.

Сувтлыны кӧ мукӧд юалӧмъяс вылӧ, кодъясӧс ті сетанныд, - автобусъясӧн могмӧдӧм, туйяс йылысь, то тайӧ юалӧмъясыс олӧмлы лӧсяланӧсь, но

Коми республика отсӧгӧн пӧртсьӧны олӧмӧ и кутасны пӧртсьыны олӧмӧ водзӧ. Районлы сӧмын таво воас школаса 5 автобус, мунӧны Зимстанлань, Скӧрӧдумлань, Бадъёльйывлань, Аныблань да мукӧдлаӧ нуӧдан туйяс да посъяс дзоньталан уджъяс.

Ми эскам, мый примитан кывкӧртӧдъяс сетасны позянлун кыпӧдны челядьнымӧс велӧдӧм выль тшупӧд вылӧ.

Пыдди пуктӧмӧн,

«Кулӧмдін» муниципальнӧй районса юралысь - районса администрацияӧн веськӧдлысь

Д.А.ШАТОХИН.